Modum kommune

STRATEGISK NÆRINGSPLAN

2019-2023

Vedtatt av kommunestyret 16.09. 2019, sak 57/19

Vi strekker oss lenger!

Innhold

1 Innledning 3

1.1 Målsetning og avgrensning for planen 3

1.2 Organisering av planarbeidet 3

1.3 Kommunens ulike roller 3

1.3.1 Kommunen som tjenesteleverandør 4

1.3.2 Kommunen som forvaltningsmyndighet 4

1.3.3 Kommunen som selvstendig næringsaktør 4

1.3.4 Kommunen som samfunnsutvikler 4

2 Visjon og hovedmål 5

3 Strategier 6

3.1 Samferdsel og kommunikasjon 8

3.2 Tilpasning av tjenestetilbud 8

3.3 Attraktivitet og omdømme 9

4 Oppfølging av planen 9

4.1 Samarbeid med Modum Næringsråd 9

4.2 Samarbeid med andre aktører 10

4.3 Ressurser til næringsutviklingsarbeid 11

4.4 Rullering og statusrapportering 11

4.5 Kobling mot øvrige planer 11

Vedlegg: Oversikt over strategiområder og tiltak i

1 Innledning

Ved rullering av strategisk næringsplan er det tatt utgangspunkt i dagens næringsplan som var et resultat av en omfattende prosess. I planforslaget er det lagt vekt på å få færre og dermed, en mer tydelig retning.

Status på tiltak i gjeldende plan og ny relevant kunnskap er lagt til grunn for planarbeidet.

Videre bygger planen på strategier og mål nedfelt i følgende styringsdokumenter:

- Økonomiplan 2019-2022
- Handlingsplan for region Midt-Buskerud 2018-2019
- Kommuneplanens samfunnsdel 2016-2027
- Regional plan for næringsutvikling og verdiskaping i Buskerud 2015 – 2020
- Utviklingsplan for landbruket (2014)

1.1 Målsetning og avgrensning for planen

Strategisk næringsplan skal være et arbeidsredskap for politikere og kommuneadministrasjon til bruk i beslutningsprosesser rundt næringsspørsmål.

Strategisk næringsplan for Modum kommune 2019 – 2023 skal være styrende for forvaltningens saksbehandling av næringsspørsmål på ulike nivå og hvilke tjenester som bør prioriteres.

Planen legger vekt på å synliggjøre kommunens rolle og søker å avgrense kommunens oppgaver mot næringslivets egne oppgaver.

1.2 Organisering av planarbeidet

Kommunestyret vedtok i sak 70/18 prosess for revidering av næringsplanen. Formannskapet ble styringsgruppe for arbeidet. Planarbeidet har vært gjennomført med en politisk arbeidsgruppe der også Modum Næringsråd har deltatt.

Forslag til ny plan er en revidering av eksisterende næringsplan og da situasjonsbildet for næringslivet ikke har endret seg vesentlig siden planen ble vedtatt, har denne prosessen vært mer begrenset. Arbeidet har tatt utgangspunkt i vedtatte strategier og mål med den hensikt å spisse målene slik at kommunen får færre og mer fokuserte tiltak som bygger opp under kommuneplanens samfunnsdel.

1.3 Kommunens ulike roller

Begrepet «Modum kommune» kan ha en rekke betydninger og står for ulike roller i ulike sammenhenger. Det er både en geografisk angivelse og en omtale av innbyggerne som bor innenfor kommunegrensene. Mer konkret er det kommuneorganisasjonen, men også den har flere roller.

Det er viktig å tydeliggjøre de ulike rollene kommunen har, slik at forventninger fra næringslivet blir kalibrert til et realistisk nivå i forhold til alle de andre samfunnsoppgavene som kommunen skal ivareta.

1.3.1 Kommunen som tjenesteleverandør

Kommunens primæroppgave er å ivareta innbyggernes behov. Dette omfatter i første rekke helse og omsorg og undervisning. Videre er tilrettelegging og drift av infrastruktur en sentral oppgave for kommunen. Ut over dette leverer kommunen også tjenester i form av for eksempel utvikling og drift av kulturtilbud.

Rammene for kommunens tjenesteyting er i vesentlig grad gitt gjennom lover og forskrifter, men det er også rom for politiske prioriteringer. Kvaliteten på kommunens tjenester og ulike prioriteringer av tiltak kan påvirke forholdene til lokalt næringsliv.

1.3.2 Kommunen som forvaltningsmyndighet

Kommunen forvalter mange lover og regler. Noen av disse berører næringslivet, blant annet plan- og bygningsloven med byggesaksregler, reguleringsplaner og konsekvensutredninger. Videre forvalter kommunen tilskudds- og bevillingsordninger, for eksempel tilskuddsforvaltning innen for primærnæringene og regler vedr. serveringsbevilling, skjenkebevilling m.m.

Funksjonene er lovpålagte, godt regulert og i stor grad også underlagt tilsyn fra overordnete myndigheter. Kommunens forvaltnings- og kontrollmyndighet søkes utøvet konsekvent og aktivt, slik at næringslivet opplever forutsigbare og like konkurranseforhold.

1.3.3 Kommunen som selvstendig næringsaktør

Kommunen opptrer i noen sammenhenger som selvstendig næringsaktør. Særlig som tomteutvikler er kommunen en stor aktør i det lokale markedet. Kommunen har også sterke interesser i kraftbransjen.

Som næringsaktør opptrer kommunen noe friere enn som forvaltningsmyndighet. Det ligger imidlertid klare føringer også for denne delen av kommunens virksomhet, blant annet i forvaltningsloven, lov om offentlige anskaffelser og i bestemmelser om offentlig støtte iht. EØS-avtalens konkurranseregler.

1.3.4 Kommunen som samfunnsutvikler

Kommunen har en viktig rolle som samfunnsutvikler. Gjennom politisk styring kan kommunen påvirke de store linjene og gjøre løft som er krevende for private å få i stand. Kommuneplanen er det overordnete styringsdokumentet som legger premissene for en målrettet og bærekraftig samfunnsutvikling. Kommuneplanens visjon og hovedmål blir operasjonalisert gjennom økonomiplan og årsbudsjett, underliggende sektorplaner og temaplaner samt handlinger, rutiner og praksis utledet direkte av kommuneplanen. Strategisk næringsplan og utviklingsplan for landbruket er viktige temaplaner som skal konkretisere kommunens næringspolitikk.

I kommunens rolle som samfunnsutvikler er det en rekke hensyn å ta. Dette omfatter både juridiske hensyn og hensyn til planer og føringer fra overordnede myndigheter og andre samfunnsaktører som kommunen er i inngrep med. Gjennom god kunnskap om de faktorene som påvirker samfunnsutviklingen og bevisst styring av egen kompetanse og ressurser, er imidlertid kommunens muligheter til å påvirke samfunnsutviklingen betydelige.

Statistisk Sentralbyrå (SSB) har statistikk som viser sysselsetting av personer med arbeidssted Modum. Pr. 4. kvartal 2018 er det 5 756 personer med arbeidssted Modum. Statistikken har vist en økning på 555 personer, eller 10,6 % fra 2015, året med lavest registrert sysselsetting de siste 10 årene.

2 Visjon og hovedmål

Modum kommune er avhengig av et velfungerende næringsliv som skaper arbeidsplasser og bidrar til verdiskapning samt skatteinntekter til kommunen. De viktigste faktorene for bosetting og godt bomiljø er tilgang til attraktive arbeidsplasser i næringslivet sammen med de fellesgodene kommunen kan tilby i form av infrastruktur, skoler, barnehager, helse- og omsorgstjenester, kulturtilbud, friluftslivskvaliteter m.m.

Kommunens overordnede oppgave er å forvalte de kommunale fellesinteresser effektivt med sikte på en bærekraftig utvikling. Overfor næringslivet ønsker kommunen å legge til rette gode rammebetingelser – uten å overta den enkelte næringsdrivendes ansvar.

Dagens næringspolitiske visjon videreføres i 2019-2023:

- ***Samhandling for en attraktiv næringskommune***

Verdiskaping påvirkes av mange forhold, både innen bedriften og eksterne forhold som bedriften selv ikke kan styre (eks. konjunkturer). De aller fleste av Modums bedrifter opererer i markeder med sterk konkurranse. Dette utfordrer bedriftene daglig, og kontinuerlig kreativitet og omstillingsevne er en betingelse for å opprettholde lønnsomhet over tid og økt verdiskaping i bedriftene. Dette gjelder for de fleste bedrifter også utenfor Modum, og er derfor blant annet belyst i regional plan for verdiskaping og næringsutvikling i Buskerud 2015-2020. Modum kommune legger derfor til grunn det samme hovedmål for sin næringspolitikk.

Hovedmål:

- ***Økt verdiskaping og produktivitet*** [1]

Hovedmålet påvirkes av mange forhold som ligger utenfor virkeområdet til næringsplanen. Buskerud fylkeskommune har tydeliggjort hvilke indikatorer som kan legges til grunn for å evaluere måloppnåelse:

- Vekst i sysselsetting
- Vekst i omsetning
- Økt lønnsomhet
- Antall nyetableringer
- Produktivitetsendring

[1] Verdiskapingen er et uttrykk for hvilke verdier en bedrift skaper, målt i kroner. I et bedriftsregnskap vil verdiskapingen kunne måles som salgsinntekter fratrukket innkjøpte varer og tjenester, eller som lønnskostnader pluss driftsresultat. Indikatoren for produktivitet er verdiskaping per ansatt.

I tillegg er det lagt til grunn andre indikatorer som også kan være aktuelle:

- Vertskapsattraktivitet
- Kompetanse
- Klynger og nettverk
- Entreprenørskap
- FoU og innovasjon
- Samferdsel

Gjennomføring av tiltakene i planen vil bidra til å nå hovedmålet, men det er også behov for å bruke enkelte objektive indikatorer for å vurdere om hovedmålet er nådd. Vekst i sysselsetting og antall nyetableringer brukes som indikatorer på hovedmålet.

3 Strategier

Dagens næringsplan avklarer strategier for kommunens næringspolitikk. Disse strategiene må ses i sammenheng med øvrige strategier for samfunnsutviklingen nedfelt i øvrig planverk i og utenfor kommunen. For å gjøre næringsplanen mest mulig operasjonell og handlingsrettet søkes planen spisset inn mot de viktigste tiltakene for næringsutvikling.

Det er noen utviklingstrekk i samfunnet som påvirker valg av strategier for å kunne nå planens målsetninger:

- Urbanisering og byregionvekst.
- Økt befolkning gir økte behov for varer og tjenester, herunder behov for økning av matproduksjon.
- Kunnskapsøkonomiens utvikling.
- Omstilling mot økt bærekraft i næringsliv og samfunn.
- Demografiske trender.

Dette er utviklingstrekk som Modum kommune i liten grad kan påvirke med de tradisjonelle virkemidlene kommunen rår over. Dette betyr at planen også tar sikte på å ha større fokus på kommunens muligheter for å påvirke omverdenen.

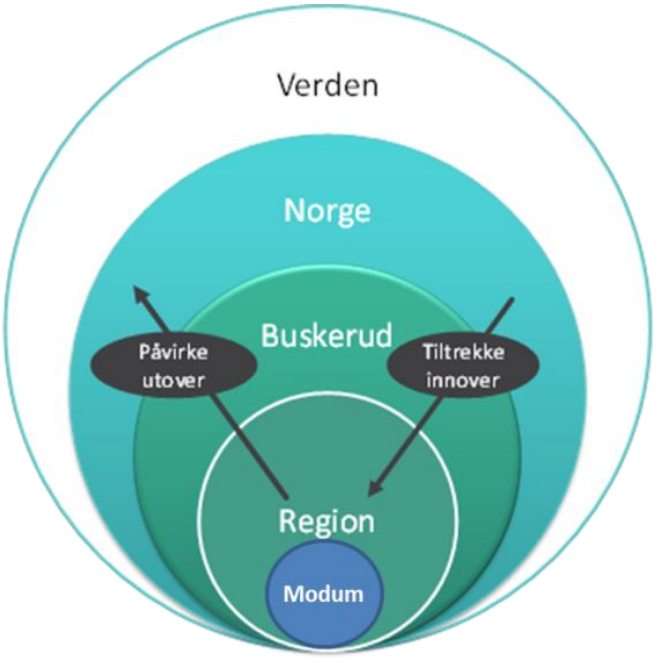

Kommuneplanens samfunnsdel 2016 – 2027 har angitt satsingsområdene folkehelse og levekår, tilpasning av tjenestetilbud i tråd med endringer i befolkning og behov, samferdsel og kommunikasjon og attraktivitet og omdømme. For å tydeliggjøre næringsplanens oppfølging av satsingsområdene, er disse lagt til grunn for inndeling av planen.

Med dette som bakteppe er følgende strategier valgt:

- ***SAMFERDSEL OG KOMMUNIKASJON***
  Modum kommune skal tilrettelegge effektiv infrastruktur for næringslivet

- ***TILPASNING AV TJENESTETILBUD***
  Modum kommune skal tilby rask og kompetent veiledning og saksbehandling til næringsdrivende

- ***ATTRAKTIVITET OG OMDØMME***
  Modum kommune skal framstå som en attraktiv kommune med tiltrekningskraft på mennesker, kompetanse, kapital og bedrifter

Innenfor hver av hovedstrategiene er det satt satsingsområder, og videre angitt prioriterte handlinger og/eller tiltak innenfor hvert av satsingsområdene.

3.1 Samferdsel og kommunikasjon

- *Modum kommune skal tilrettelegge effektiv infrastruktur for næringslivet*

3.2 Tilpasning av tjenestetilbud

- *Modum kommune skal tilby rask og kompetent veiledning og saksbehandling til næringsdrivende*

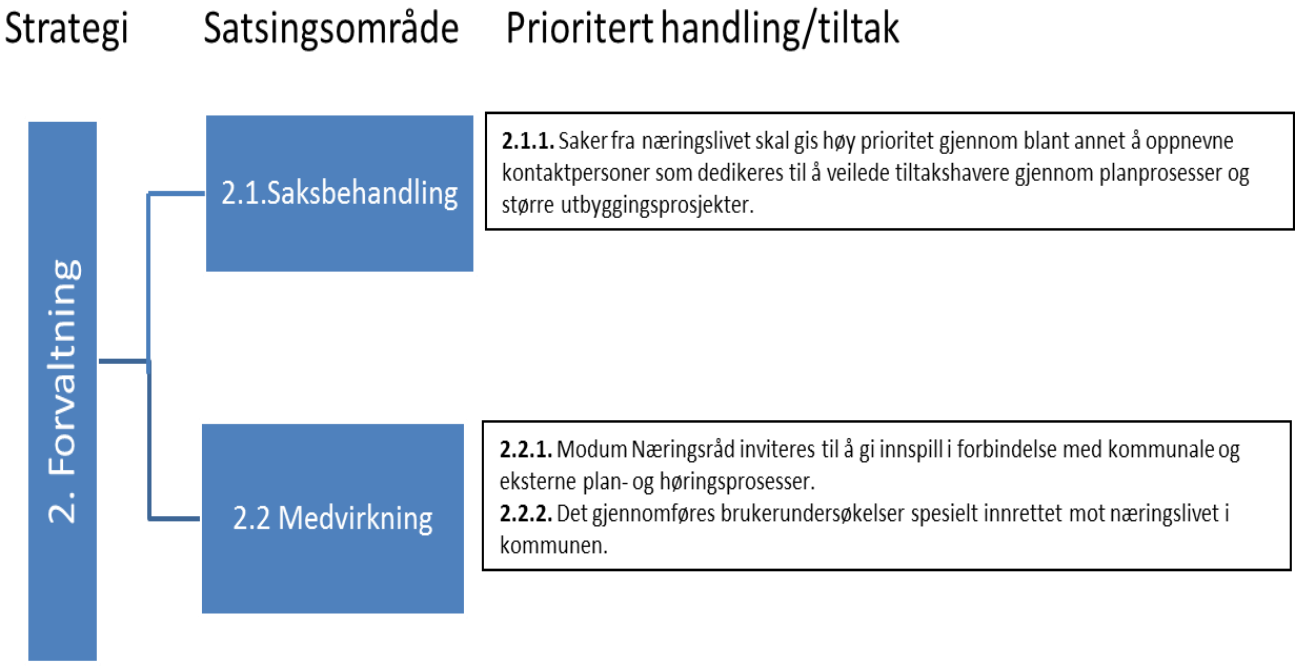

3.3 Attraktivitet og omdømme

- *Modum kommune skal framstå som en attraktiv kommune med tiltrekningskraft på mennesker, kompetanse, kapital og bedrifter*

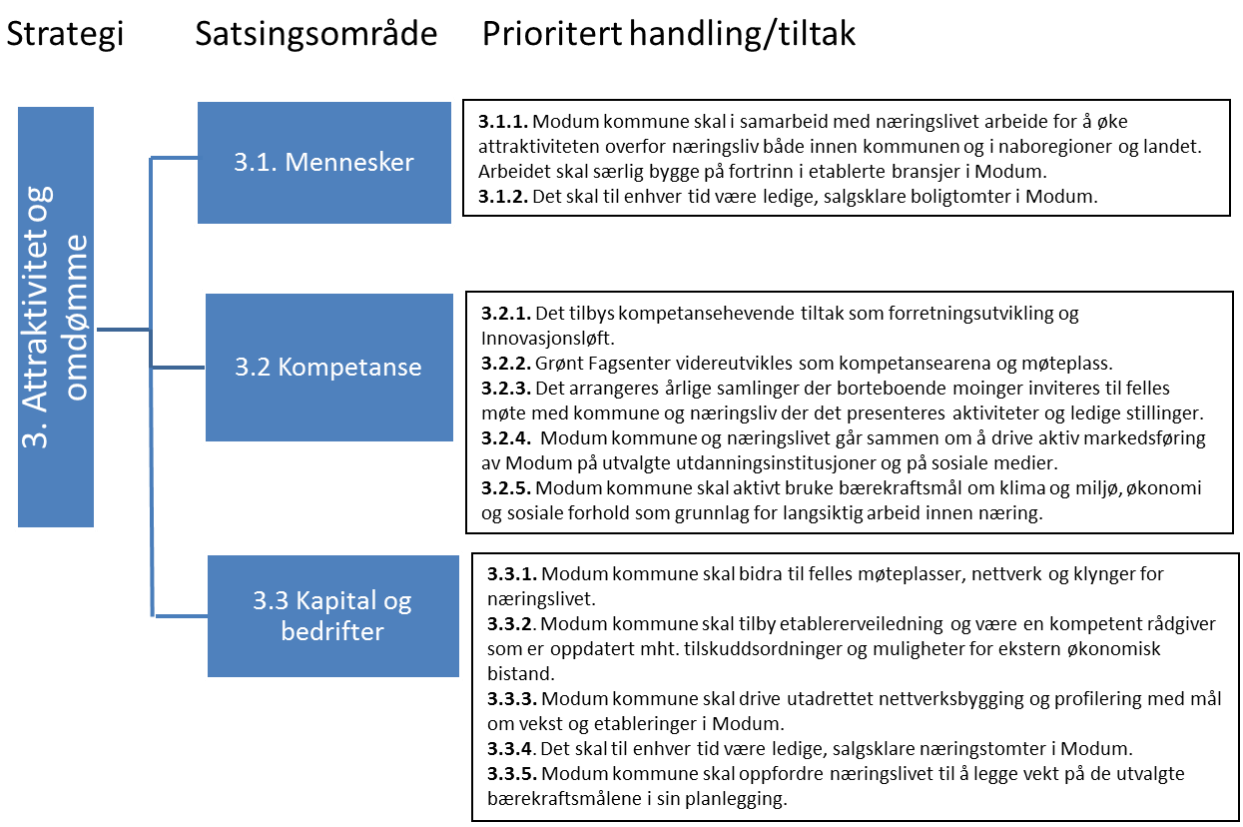

4 Oppfølging av planen

Strategisk næringsplan er som navnet tilsier et strategidokument som angir retninger for Modum kommunes næringspolitiske arbeid. Planen lister opp satsingsområder og en rekke handlinger/tiltak innenfor hver av de utvalgte strategiene.

For å leve opp til planens visjon er det viktig å styrke samarbeidet mellom kommune, næringsliv og andre samfunnsaktører, eks. utdanningsinstitusjoner, forsknings- og innovasjonsmiljøer og offentlige myndigheter utenom kommunen.

For å nå planens hovedmål om økt verdiskaping og produktivitet må tiltak og handlinger følges opp gjennom avtalen med Modum Næringsråd og gjennom tiltak i økonomiplan og budsjett.

4.1 Samarbeid med Modum Næringsråd

Modum kommune opplever det som positivt å ha Modum Næringsråd som en paraplyorganisasjon for hele kommunens næringsliv å forholde seg til lokalt.

Avtalen med Modum Næringsråd gjelder for 2018 – 2020. Gjennom avtalen er oppgavene til Modum Næringsråd tydeliggjort. Næringsrådet skal arbeide strategisk for å tiltrekke flere virksomheter til Modum og jobbe for å opprettholde dagens arbeidsplasser i kommunen. I tillegg har Modum

Næringsråd oppgaver knyttet til etablererveiledning, bidra til møteplasser og utadrettet nettverksbygging. Næringsplanens tiltak berører også næringsrådet og der Modum Næringsråd har ansvar for enkelttiltak, er dette trukket frem.

Modum kommune ønsker å videreutvikle kontakten med Modum Næringsråd gjennom møter, samtaler og utveksling av planer og ideer.

- Modum kommune ønsker å delta fast i frokostmøter og temasamlinger som næringsrådet arrangerer
- Dialogmøtene mellom kommunen og Modum Næringsråd videreføres fire ganger årlig
- Modum Næringsråd er en naturlig høringspart i større plansaker.

4.2 Samarbeid med andre aktører

Folkehelse

Med bakgrunn i et felles ønske om økt satsing på forskning, innovasjon og utviklingsarbeid innenfor folkehelseområdet har Modum kommune og Høyskolen i Buskerud og Vestfold (nå Universitetet i Sørøst-Norge) inngått en løpende samarbeidsavtale.

Formålet med avtalen er å inngå et formalisert samarbeid og gjennom dette bidra til mer kunnskapsbasert og målrettet tverrsektorielt folkehelsearbeid.

Landbruk

Landbruksnæringen står på mange måter i en særstilling i næringslivet pga. nasjonal landbrukspolitikk og omfattende reguleringer gjennom særlover og tilskuddsforvaltning.

Modum kommune har i samarbeid med landbruksnæringen laget en utviklingsplan for landbruket i Modum. Her er det satt opp en rekke mål og tiltak som skal være retningsgivende for det videre arbeidet med å utvikle landbruket i Modum.

Med bakgrunn i planen dette ble Grønt Fagsenter etablert og det ble opprettet et kontaktutvalg med en mer formalisert rolle som møteplass mellom landbruksnæringen og kommunens landbruksforvaltning.

Regionsamarbeid i Midt-Buskerud

Modum, Sigdal og Krødsherad kommuner har gjennom flere år hatt et formalisert samarbeid gjennom regionrådet for Midt-Buskerud. Regionrådets handlingsplan 2018 - 2019 angir konkrete tiltak for regionrådets arbeid i perioden basert på disse arbeidsområdene:

1. Attraktivitet
2. Digitalisering og kommunikasjonsteknologi
3. Samferdsel/transport

4.3 Ressurser til næringsutviklingsarbeid

Modum kommunes kraftfond

Kraftfondets kapital består av de konsesjonsavgiftene som innbetales hvert år fra kraftverk. Renter fra fondet tillegges kapitalen.

Konsesjonsavgiftene utgjør ca. 880 000 kr årlig. I tillegg kommer renteinntekter på fondets kapital, i 2018 utgjorde dette om lag 31 000 kr. Disponering av kraftfondet skjer iht. "Vedtekter for bruk og forvaltning av kraftfond i Modum kommune", sist revidert i K-sak 62/11.

Beholdningen på kraftfondet var 1,75 millioner kroner ved utgangen av 2018.

Kommunestyret vedtok i K-sak 97/17 punkt 9 å bevilge kr 950 000 kr årlig til Modum næringsråd i perioden 2018 – 2020.

4.4 Rullering og statusrapportering

Det legges opp til en rullering av strategisk næringsplan hvert fjerde år.

Det utarbeides en statusrapport for næringsplanens tiltak ved hvert årsskifte. Statusrapporten legges fram for kommunestyret sammen med årsmelding for kraftfondet. Hovedtrekkene for næringsutviklingsarbeidet rapporteres ellers i kommunens årsberetning.

4.5 Kobling mot øvrige planer

Modum kommune utarbeider mange tematiske planer, hvorav strategisk næringsplan er en av dem. Gjennom kommunal planstrategi fastsetter kommunen hvilke planer som skal utarbeides til ulike tider. En av hensiktene med planstrategien er å kunne organisere planarbeidet slik at det blir en sammenheng mellom sektorplaner, temaplaner og de overordnete planene kommuneplan og økonomiplan.

Klima- og energiplanen ble vedtatt i 2015. Planen var i stor grad fokusert mot kommunens virksomheter og følgelig ikke aktuell å trekke inn i revidering av strategisk næringsplan. Kommunestyret har vedtatt at modumsamfunnets klimaavtrykk skal hensyntas. Ved revidering av klima- og energiplanen vil det derfor bli tatt inn mål som kan innarbeides i strategisk næringsplan.

Revideringen av planen starter i 2019.

Vedlegg: Oversikt over strategiområder og tiltak

Strategi	Satsings-område	Tiltak nr.	Tiltaksnr. i gjeldende plan	Utføres av
1. Samferdsel og kommunikasjon	1.1.	1.1.1. Modum kommune skal være pådriver for å få realisert ny RV35 fra Hokksund til Åmot	1.1.1.	Modum kommune
1. Samferdsel og kommunikasjon	1.1.	1.1.2. Modum kommune og Statens Vegvesen etablerer planfrie avkjøringer på strekningen Åmot - Vikersund nord	1.1.2.	Modum kommune
1. Samferdsel og kommunikasjon	1.1.	1.1.3. Modum kommune skal være pådriver for å få etablert et reelt persontilbud på Randfjordbanen som koples mot Ringeriksbanen.	1.1.4.	Modum kommune
1. Samferdsel og kommunikasjon	1.1.	1.1.4. Modum kommune skal påvirke til og selv bidra til oppgradering av regionalt og lokalt veinett for å tåle tungtransport tilpasset næringslivets behov.	1.1.5.	Modum kommune
1. Samferdsel og kommunikasjon	1.2.	1.2.1. Modum kommune skal arbeide aktivt for å forbedre kollektivtilbudet mot omkringliggende regioner og Oslo.	1.2.1.	Modum kommune
1. Samferdsel og kommunikasjon	1.2.	1.2.2. Modum kommune skal være pådriver for å etablere pendlerparkeringer	1.2.2.	Modum kommune
1. Samferdsel og kommunikasjon	1.2.	1.2.3. Modum kommune skal arbeide for å videreutvikle transporttilbudet for handel fra bygd til sentra.		Modum kommune
1. Samferdsel og kommunikasjon	1.3.	1.3.1. Modum kommune skal være pådriver for optimal bredbåndtilgang i hele bygda.	1.3.1.	Midt-Buskerud regionråd
2. Tilpasning av tjenestetilbud	2.1.	2.1.1. Saker fra næringslivet skal gis høy prioritet gjennom blant annet å oppnevne kontaktpersoner som dedikeres til å veilede tiltakshavere gjennom planprosesser og større utbyggingsprosjekter.	3.2.3./3.1.1.	Modum kommune
2. Tilpasning av tjenestetilbud	2.2.	2.2.1. Modum Næringsråd inviteres til å gi innspill i forbindelse med kommunale og eksterne plan - og høringsprosesser	3.3.3.	Modum kommune
2. Tilpasning av tjenestetilbud	2.2.	2.2.2. Det gjennomføres brukerundersøkelser spesielt innrettet mot næringslivet i kommunen	3.3.4.	Modum Næringsråd

3. Attraktivitet og omdømme	3.1.	3.1.1. Modum kommune skal i samarbeid med næringslivet arbeide for å øke attraktiviteten overfor næringsliv både innen kommunen og i naboregioner og landet. Arbeidet skal særlig bygge på fortrinn i etablerte bransjer i Modum.	5.1.1.	Modum Næringsråd
3. Attraktivitet og omdømme	3.1.	3.1.2. Det skal til enhver tid være ledige, salgsklare boligtomter i Modum	5.1.2.	Modum kommune
3. Attraktivitet og omdømme	3.2.	3.2.1. Det tilbys kompetansehevende tiltak som forretningsutvikling og Innovasjonsløft		Midt-Buskerud regionråd/Modum Næringsråd
3. Attraktivitet og omdømme	3.2.	3.2.2. Grønt Fagsenter videreutvikles som kompetansearena og møteplass	5.2.3.	Midt-Buskerud regionråd
3. Attraktivitet og omdømme	3.2.	3.2.3. Det arrangeres årlige samlinger der borteboende moinger inviteres til felles møte med kommune og næringsliv der det presenteres aktiviteter og ledige stillinger.		Modum Næringsråd
3. Attraktivitet og omdømme	3.2.	3.2.4. Modum kommune og næringslivet går sammen om å drive aktiv markedsføring av Modum på utvalgte utdanningsinstitusjoner og på sosiale medier.	2.3.2.	Modum kommune/Modum næringsråd
3. Attraktivitet og omdømme	3.2.	3.2.5. Modum kommune skal aktivt bruke bærekraftsmål om klima og miljø, økonomi og sosiale forhold som grunnlag for langsiktig arbeid innen næring.		Modum kommune
3. Attraktivitet og omdømme	3.3.	3.3.1. Modum kommune skal bidra til felles møteplasser, nettverk og klynger for næringslivet	5.3.2.	Midt-Buskerud regionråd/Modum Næringsråd/Grønt fagsenter
3. Attraktivitet og omdømme	3.3.	3.3.2. Modum kommune skal tilby etablererveiledning og være en kompetent rådgiver som er oppdatert mht tilskuddsordninger og muligheter for ekstern økonomisk bistand	5.3.3.	Modum Næringsråd/Modum kommune
3. Attraktivitet og omdømme	3.3.	3.3.3. Modum kommune skal drive med utadrettet nettverksbygging og profilering med mål om vekst og etableringer i Modum		Modum kommune/Modum Næringsråd
3. Attraktivitet og omdømme	3.3.	3.3.4. Det skal til enhver tid være ledige, salgsklare næringstomter i Modum	4.1.1.	Modum kommune
3. Attraktivitet og omdømme	3.3.	3.3.5. Modum kommune skal oppfordre næringslivet til å legge vekt på de utvalgte bærekraftsmålene i sin planlegging.		Modum kommune/Modum Næringsråd